

Darko Breitenfeld, Darko Kristović, Ivan Šimunec,
Nada Jagetić, Marina Vuksanović, Marijan Kereković

Skladatelji i gluhoća

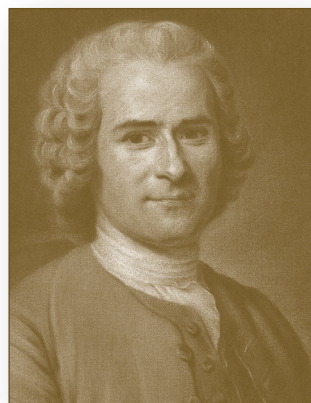
Od desetak tisuća obrađenih skladatelja obradili smo patografski više od tisuću i izdvojili veliku seriju od četrdesetak nagluhих i gluhih skladatelja. U radu smo kronološki obradili dramatične sudbine skladatelja zbog njihove nagluhosti – najčešće se je radilo o prezbiakuziji (staračka nagluhost), a u drugim je slučajevima prikazan utjecaj nagluhosti na stvaralaštvo i tijek života skladatelja.

HEINRICH SCHÜTZ
(1585. – 1672.)

Njemački skladatelj madrigala i crkvene glazbe. U starijim je godinama bio gotovo gluhi, a vjerojatno se je radilo o prezbiakuziji, dok ga je staračka mrena gotovo oslijepila. Imao je nekoliko moždanih udara, od čega je na kraju i umro.

Engleski skladatelj i orguljaš. Već je sa šesnaest godina primijetio da počinje gubiti sluh, što se je s godinama samo pogoršavalo. Moguće je da se je radilo o otosklerozi.

JEAN JACQUES ROUSSEAU
(1712. – 1778.)

Francuski je filozof i skladatelj. Patio je od nagluhosti u zadnjim godinama života – može se samo pretpostaviti da se je radilo o prezbiakuziji. Bio je alkoholičar i patio je od depresije. Umro je sa 66 godina.

uspjehe kao pijanist, no već nakon četiri godine mu počinje slabiti sluh. U mladosti mu se javljaju upalni katari, vjerojatno zbog upale Eustahijeve cijevi, koja povezuje srednje uho s nosnim dijelom ždrijela. Također mu se ponavljaju bronhitis, kolike i proljevi, praćeni vrućicom i slabošću. Alkoholom je liječio svoje probavne smetnje i depresiju uzrokovanu nagluhošću. Nagluhost je bila progresivna, a napredovala je brže nakon 40. godine života i tada je počeo koristiti slušna pomagala. U prosincu 1819. godine počeo se je redovito služiti knjižicama za razgovor i sigurno je već tada bio potpuno gluhi.

WILLIAM BOYCE
(1711. – 1779.)

LUDWIG VAN BEETHOVEN
(1770. – 1827.)

Njemački je skladatelj, pijanist i dirigent. Godine 1792. došao je u Beč i postigao iznimne

Postoje uvjerljivi podatci da je oštećenje sluha bilo pretežito zamjedbeno, i to receptorско. Gubitak sluha je u početku

bio mnogo izraženiji za visoke tonove, a nema podataka za oštećenje sluha u obitelji. Kao uzroci njegove naglušosti spominju se otoskleroza, Pagetova bolest, sifilis, ali ni jedan nije potvrđen kao točan uzrok. Najvjerojatnije je da je do slušnih poremećaja došlo zbog upale slušnog živca u unutrašnjem uhu, zbog toksičnih ili infektivnih činitelja.

Nakon upale pluća u prosincu 1826. godine njegova jetrena bolest – ciroza napreduje prema vodenoj bolesti (ascitesu), uz opće propadanje i mršavljenje. Punkcijom mu je izvađeno sedam i više litara tekućine. Ni to mu nije pomoglo te je umro u komi nakon upale pluća.

GASPARE SPONTINI
(1774. – 1851.)

Talijanski je skladatelj, violinist, dirigent i ravnatelj opere. Nakon preseljenja u Pariz počela mu se pojačavati bolest živčanog sustava, tj. metasifilitičko oboljenje mozga. Zbog zahvaćenosti slušnog živca pred kraj života je i oglušio, obolio od demencije te sifilitičke progresivne paralize, što je prekinulo njegovu karijeru. Umro je vjerojatno od pneumonije u dobi od 76 godina.

LOUIS SPOHR
(1784. – 1859.)

Njemački je skladatelj, dirigent, violinist i glazbeni organizator. Doživio je 75 godina. Uz druge znakove naglog starenja (zbog čega je i umirovljen dvije godine prije svoje smrti), javlja se i sve veća naglušost. Treba pretpostaviti da se radilo o prezbiakuziji. Umro je nepokretan, uz neurološke smetnje (nepokretnost), nakon polagana pada u komu.

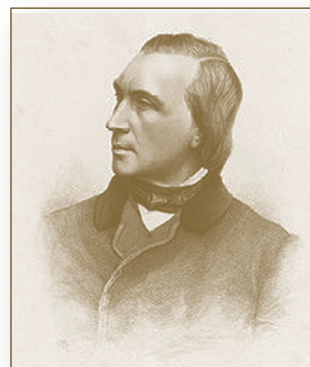
GUSTAV ALBERT LORTZING
(1801. – 1851.)

Njemački je operni skladatelj, dirigent i pjevač. Umro je s 50 godina, od moždanog krvarenja uz vrtoglavicu te je pred kraj bio nagluh (vaskularna geneza).

ROBERT FRANZ
(1815. – 1892.)

Bio je njemački skladatelj vokalne glazbe, crkveni orguljaš,

dvorski dirigent i sveučilišni profesor. Sluh mu je rano počeo slabiti, u 28. godini života, a tužio se na šumove u ušima poput vodopada. Sluh mu je naročito slabio za niske i srednje visoke tonove.

Majka mu je u 30-im godinama života također počela gubiti sluh, što ukazuje na genetsku otoskleroza u obitelji. U sedmom desetljeću života postao je potpuno gluhi i zbog toga se je povukao iz svih javnih aktivnosti i bio depresivan, teško podnoseći izolaciju. Umro je sa 77 godina, nakon gripe koja se je zakomplicirala pneumonijom.

BEDŘICH SMETANA
(1824. – 1884.)

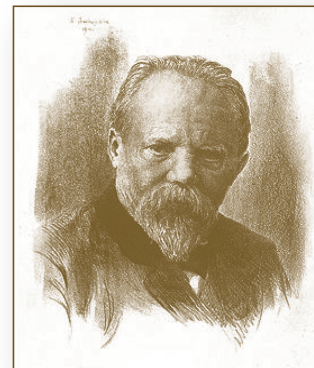
Poznat je češki skladatelj, pijanist, dirigent i organizator te pokretač nacionalnih snaga u češkom glazbenom životu. Godina 1874. bila je sudbonosna

za njega, jer tada je obolio od gnojnog čira i dobio dugotrajnu upalu grla te osip po cijelom tijelu. Nakon toga začepila su mu se oba uha i patio je od vrtoglavica, s osjećajem rušenja. Navodno je u to vrijeme obolio i od sifilisa. Na desno je uho potpuno oglušio, no na lijevo je još mogao čuti. Na savjet liječnika se je smirio i prekinuo svoj skladateljski rad. Stanje mu se je i dalje pogoršavalo, sa sve većim šumovima u ušima i smetnjama ravnoteže, što je dovelo do potpune gluhoće.

Njegov potpuno očuvan unutarnji glazbeni sluh omogućuje mu da nastavi sa skladanjem uz unutarnju gotovu predodžbu skladane glazbe. Navodno je od početka bolesti patio od slušnih halucinacija, koje su se s vremenom pogoršavale, a godinu dana prije smrti napustilo ga je i pamćenje. Slušnim halucinacijama pridružile su se i vidne, sa sve češćom razdražljivošću, ispadima ljutnje i bijesa. U travnju 1884. godine odveli su ga u prašku umobolnicu, gdje je i umro mjesec dana poslije, napunivši tek 60 godina. Nakon obdukcije utvrđeno je da je uzrok smrti bila progresivna paraliza, to jest kasna sifilitična bolest živčanog sustava.

GEORGES BIZET
(1838. – 1875.)

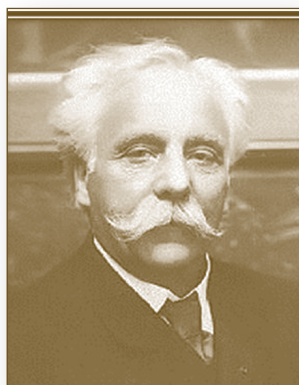
Francuski je skladatelj i dirigent. Mlad je postao slavan svojim operama *Biserari* i *Carmen* te suitom *Artežanka*. Bolovao je godinama od upala grla i angina, uz opsežno ognojenje, te je privremeno radi toga i gubio sluh. Vjerojatno je došlo i do upale srčanih zalistaka

ENGELBERT HUMPERDINCK
(1854. – 1921.)

Bio je njemački skladatelj i profesor. Godine 1893. primijetio je da počinje gubiti sluh. U zadnjim se je godinama života sve više povlačio iz javnog života i bio boležljiviji, što mu je usporilo stvaralaštvo. Uza sve teže bronhitičke smetnje te u okviru moždanog udara, potpuno tone, a umire od pneumonije.

(reumatska vrućica), a umro je mlad, naglo, u snu, vjerojatno od srčanog udara.

GABRIEL FAURE
(1845. – 1924.)

Francuski je skladatelj, orguljaš, pijanist i pedagog. Bolovao je od vrtoglavice i intenzivnih glavobolja, a sa 57 godina je počeo gubiti sluh. Subjektivno je imao osjećaj promjene boje tona – visoke frekvencije su mu zvučale nisko, a niske oštro. Brat mu je također bio naglugh, no to ipak nije dovoljan podatak da se odredi nasljedno oštećenje. Vjerojatno se radilo o pužničkom oštećenju nepoznata uzroka. Umro je od upale pluća, kao posljedice ateroskleroze, nakon sve jačeg emfizema i bronhitisa, sa 79 godina.

FRANJO KREŽMA
(1862. – 1881.)

Hrvatski je violinist i skladatelj. Dana 6. lipnja 1881. godine, nakon izloženosti propuhu tijekom koncerta, javila mu se je jaka bol u uhu, uz naglughost. Operiran je, ali sedam dana kasnije umire uslijed upale moždanih opni. Prema opisu, najvjerojatnije se razvio otogeni meningitis, kao kompli-

kacija akutne upale srednjeg uha. Nema podataka da je za vrijeme kratka života imao problema sa sluhom, osim zadnjih dana.

FRANCESCO CILEA
(1866. – 1950.)

Poznat je talijanski operni skladatelj i glasovirski pedagog. Pred kraj života smanjila mu se je mogućnost stvaranja, zbog sve većeg oštećenja sluha. Umro je u starosti, od 84, godine nakon postupna dvogodišnjeg pogoršanja stanja od srčane paralize.

RALPH VAUGHAN WILLIAMS
(1872. – 1958.)

Engleski je skladatelj, dirigent i pedagog. U starosti je došlo do teže naglušosti (prezbiakuzija). Umro je od srčano-plućnog zastoja.

GEORGE ENESCU
(1881. – 1955.)

Rumunjski je skladatelj i violinist. U kasnijim godinama života počeo je gubiti sluh, što ga je ometalo u percepciji intonacije. Unatoč tomu i dalje je skladao, a umro je sa 73 godine od posljedica moždanog udara.

IGOR STRAVINSKI
(1882. – 1971.)

Jedan je od najvećih ruskih skladateljskih imena 20. stoljeća. Godina 1939. spada u najtragičnije razdoblje njegova života, kada je tuberkuloza odnijela život njegove kćeri, žene i majke te je i on obolio, no uspio je preživjeti. Kada je imao 86 godina, počeo je koristiti slušni aparat, zbog staračke naglušosti. Nakon razdoblja niza moždanih udara, s manjim poboljšanjima i pogoršanjima, umro je u 89. godini života, od srčanog zatajenja.

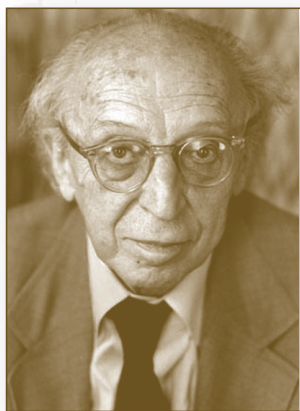
BOHUSLAV MARTINU
(1890. – 1959.)

Češki je skladatelj, violinist i pedagog. Skladao je komornu i simfonijsku glazbu. U zrelim godinama pretrpio je težak pad nakon kojeg mu je ostalo oštećenje središnjega živčanog sustava i sluha. Nekoliko mjeseci iza toga nije mogao čuti na desno uho i imao je tinitus (šum u uhu), no taj djelomičan gubitak sluha nije ga spriječio u daljnjem stvaralaštvu. Umro je od karcinoma želudca.

VIRGIL THOMSON
(1896. – 1989.)

Američki je skladatelj, orguljaš, dirigent i kritičar. U svojim 60-im godinama života primijetio je da počinje polako gubiti sluh. Pogoršanje sluha nije ga spriječilo u daljnjem skladanju. Umro je u dubokoj starosti.

AARON COPLAND
(1900. – 1990.)

Američki je skladatelj i glazbeni pisac, dirigent i pijanist rusko-židovskog podrijetla. Sluh je počeo gubiti krajem života. Umro je u devedesetoj godini života, od plućnog zatajenja.

Ostali skladatelji:

CRISTOPH PRAETORIUS
(1525. – 1609.)

– gluhoća u starosti

THOMAS MACE
(1613. – 1706.)

– gluhoća u starosti

JOHANN MATTHESON
(1681. – 1764.)

– gluhoća u starosti

JOCHAN HELMICH ROMAN
(1694. – 1758.)

– gluhoća u starosti

IGNAZ HOLZBAUER
(1711. – 1783.)

– gluhoća u starosti

PIERRE LA HOUSSAYE
(1735. – 1818.)

– gluhoća u starosti

ALEKSEJ LVOV
(1798. – 1870.)

– gluhoća u starosti

JULIAN FONTANA
(1810. – 1865.)

– pred kraj života oglušio i prekinuo karijeru, a potom se ubio

FELIX DRAESEKE
(1835. – 1913.)

– sluh počeo gubiti u 30-im godinama, kasnije gluh (otoskleroz?)

BERNARD ZWEERS
(1854. – 1924.)

– već s 30 godina nagluh (otoskleroz?)

ETHEL SMYTH
(1858. – 1944.)

– perceptivna staračka gluhoća

ELIZABETH SPRAGUE COOLIDGE
(1864. – 1953.)

– pogoršanje sluha u 40-im godinama života

ALBERIC LUCIEN MAGNARD
(1865. – 1914.)

– postupno slabljenje sluha u srednjoj dobi

JOSEPH HOLBROOKE
(1878. – 1958.)

– progresivna, perceptivna staračka gluhoća

PAUL AUGUST VON KLENAU
(1883. – 1946.)

– prezbiakuzija

MARC BLITZSTEIN
(1905. – 1964.)

– pogoršanje sluha zbog začepjenja vanjskog zvukovoda cerumenom

BORIS PAPANDOPULO
(1906. – 1991.)

– upala srednjeg uha u djetinjstvu, oštećenje jednog uha

NATKO DEVČIĆ
(1914. – 1997.)

– od djetinjstva problemi sa sluhom, timpanoskleroza

Zaključak

Iako je većina skladatelja osjetila naglušost tek u doba starosti, kad im je stvaralaštvo bilo zaokruženo, doživjevši prije toga svoj zenit, postoji nekoliko dramatičnih slučajeva kad se je naglušost javila ranije u životu te značajno obilježila samo stvaralaštvo, skratila ga i napatila skladatelje, koji su se morali prilagoditi smetnji sluha.

Čitajte nas i na internetu!
Sveta Ceciliya

Najstariji časopis za sakralnu glazbu

<http://www.glas-koncila.hr/cecilija/>

Miho Demović

Rasprave i prilozi iz stare hrvatske glazbene prošlosti

Monumentalno djelo koje na gotovo 900 stranica predstavlja 50-godišnje znanstveno, pedagoško i reproduktivno glazbeno stvaralaštvo Mihe Demovića – svećenika Dubrovačke biskupije, muzikologa, glazbenog povjesničara, skladatelja i orguljaša te dugogodišnjeg regens chori-ja zagrebačke prvostolnice.

Djelo se sastoji od izabranih priloga dr. Demovića koji su tijekom njegova života objavljeni u raznim, ali uglavnom teže dostupnim časopisima.

Posebnost djela je njegov prvi dio – prvotisk biobibliografije dr. Mihe Demovića na 500 stranica u kojoj je predstavljena bibliografija njegovih znanstvenih, stručnih i skladateljskih radova, njegova brojna izlaganja na međunarodnim kongresima i znanstvenim skupovima, pregled glazbenih nastupa s pjevačkim zborovima i zaseban popis članova pjevačkoga koralnog zbora zagrebačke katedrale od 1965. do 2002. godine.

Vrijednost zbornika povećavaju i notni prilozi iz stare hrvatske glazbene prošlosti objavljeni na suvremenom notnom pismu kao transkripcije, harmonizacije, revizije i adaptacije.

430 kn

21 cm x 29,7 cm

848 str.

tvrdi uvez